

POSTANOWIENIE

5 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Paweł Grzegorzcyk

na posiedzeniu niejawnym 5 października 2023 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa S. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. i E. w W.
przeciwko Skarbowi Państwa - Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych
i Autostrad w Warszawie
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Skarbu Państwa - Generalnego Dyrektora Dróg
Krajowych i Autostrad w Warszawie
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 15 listopada 2021 r., VI ACa 349/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. obciąża kosztami postępowania kasacyjnego pozwanego,
pozostawiając ich wyliczenie referendarzowi sądowemu.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w

zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych).

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący Skarb Państwa – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad powołał się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej wynikającą z błędnego przyjęcia, że okoliczności zatrzymania wadium określone w art. 46 ust. 5 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (jedn. tekst: Dz. U. z 2019 r., poz. 1843, dalej „p.z.p.” – obecnie uchylona) uwarunkowane są winą po stronie wykonawcy. Wskazał ponadto, że Sąd Apelacyjny w sposób oczywisty naruszył art. 378 § 1 zdanie pierwsze w związku z art. 387 § 2¹ pkt 2 k.p.c. nie rozpoznawszy części zarzutów apelacji w zakresie naruszenia art. 233 § 1 k.p.c.

Zgodnie z utrwalonym poglądem oczywista zasadność skargi oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Jest tak wtedy, gdy bez wątplenia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania argumenty oczywiście uzasadniają zasadność wniesionego środka zaskarżenia. Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter i być dostrzegalne na pierwszy rzut oka (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2013 r., III CSK 311/13, OSNC 2014, nr 7-8, poz. 83, z dnia 20 sierpnia 2014 r., II CSK 77/14, OSNC 2015, nr 7-8, poz. 91 i z dnia 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18).

W judykaturze akcentuje się sankcyjny charakter rozwiązania polegającego na umożliwieniu zamawiającemu zatrzymania wadium, a w konsekwencji konieczność ścisłej wykładni unormowań statuujących to uprawnienie (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2012 r., II CSK 491/11, z dnia 22 listopada 2012 r., II CSK 448/12 i z dnia 7 listopada 2013 r., V CSK 531/12). Na tle

art. 46 ust. 4a p.z.p. w judykaturze Sądu Najwyższego wskazano ponadto – mimo braku nawiązania w treści przepisu do przesłanki winy – że obowiązek zatrzymania wadium powstaje tylko w przypadku zawinionego działania; w każdym wypadku podlegają zatem badaniu przyczyny niewykonania wezwania, bowiem obowiązek zatrzymania wadium przez zamawiającego nie zachodzi w przypadku, gdy niewykonanie wezwania było następstwem okoliczności, na które wykonawca nie miał i nie mógł mieć wpływu (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2012 r., II CSK 448/12 i z dnia 10 maja 2013 r., I CSK 422/12). Również w niektórych wypowiedziach piśmiennictwa podnosi się, że zatrzymanie wadium (zryczałtowanego odszkodowania), a tym samym przypisanie wykonawcy odpowiedzialności odszkodowawczej, nie ma charakteru bezwzględnego, zwłaszcza biorąc pod uwagę zakaz dokonywania wykładni rozszerzającej podstaw zatrzymania wadium. Konieczne jest tym samym przeprowadzenie oceny przesłanek określonych w art. 46 ust. 5 p.z.p. w kategoriach odpowiedzialności odszkodowawczej o charakterze kontraktowym (art. 471 k.c.).

W tym stanie rzeczy odwołanie się do abstrahującego od przesłanki winy brzmienia art. 46 ust. 5 pkt 2 i 3 p.z.p., na czym skoncentrowany został wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie stwarzało podstaw do przyjęcia, że stanowisko Sądu Apelacyjnego jest w sposób oczywisty i ewidentny błędne, czego wymaga przyczyna kasacyjna określona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Z wniosku nie wynikało w szczególności, aby w rozważanej materii funkcjonowała utrwalona linia orzecznicza, której niezasadnie przeciwstawił się Sąd Apelacyjny, względnie, aby stanowisko wyrażone w zaskarżonym wyroku sprzeciwiało się niebudzącemu wątpliwości i jednolitemu zapatrywaniu nauki prawa. W konsekwencji analizowany problem mógłby być ewentualnie rozważany w płaszczyźnie innych przyczyn kasacyjnych (art. 398⁹ § 1 pkt 1, względnie art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), przyczyny te nie zostały jednak powołane i uzasadnione we wniosku.

O oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie świadczyło także twierdzone przez pozwanego naruszenie art. 378 § 1 zdanie pierwsze k.p.c. w odniesieniu do podniesionego w apelacji zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Twierdzenie to nie zostało w istocie we wniosku rozwinięte; w szczególności zaś nie wykazano w nim, w jaki sposób uchybienie to miałoby przekładać się na oczywistą wadliwość

zaskarżonego wyroku. Przypomnienia w tym kontekście wymagało, że na etapie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania Sąd Najwyższy bada wyłącznie wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie, nie wnikając w ocenę zasadności podstaw kasacyjnych.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2, art. 98 § 1 i § 1¹ i art. 108 § 1 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[SOP]

[a!]